

Kuntaliiton webinaari EU:n ajankohtaisista ilmasto-, liikenne-, luonto- ja energia- aloitteista

Ohjelma:

- **Tervetulosanat**
Kuntaliiton Yhdyskunta ja ympäristö -yksikön johtaja Miira Riipinen
- **EU-päätöksenteko kuntien näkökulmasta**
Brysselin toimiston johtaja Ilari Havukainen
- **Ilmastopolitiikan kiristyneet tavoitteet ja niiden vaikutukset kansallisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin**
Erityisasiantuntija Pauliina Jalonen
- **Net Zero Industry Act sekä EU:n kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös**
Johtava lakimies Marko Nurmikolu
- **Liikenteen EU-aloitteet: TEN-T -asetus, jakeluinfra-asetus sekä ITS-direktiivi**
Kehittämispäällikkö Johanna Vilkuna
- **EED, EPBD ja RED III - katsaus energiadirektiivien päivitystilanteeseen**
Erityisasiantuntija Vesa Peltola
- **Yhdyskuntajätevesidirektiivi**
Yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale
- **Ennallistamisasetus**
Ympäristöpäällikkö Tommi Maasilta
- **Suomen EU-edustuston kommenttipuheenvuoro Brysselistä**
Ympäristö- ja ilmastopolitiikan erityisasiantuntija Antonios Sfakiotakis
- **Loppusanat**
Kuntaliiton Brysselin toimiston johtaja Ilari Havukainen

EU-päätöksenteko kuntien näkökulmasta

Ilari Havukainen, Kuntaliiton Brysselin toimiston johtaja

@IlariHavukainen

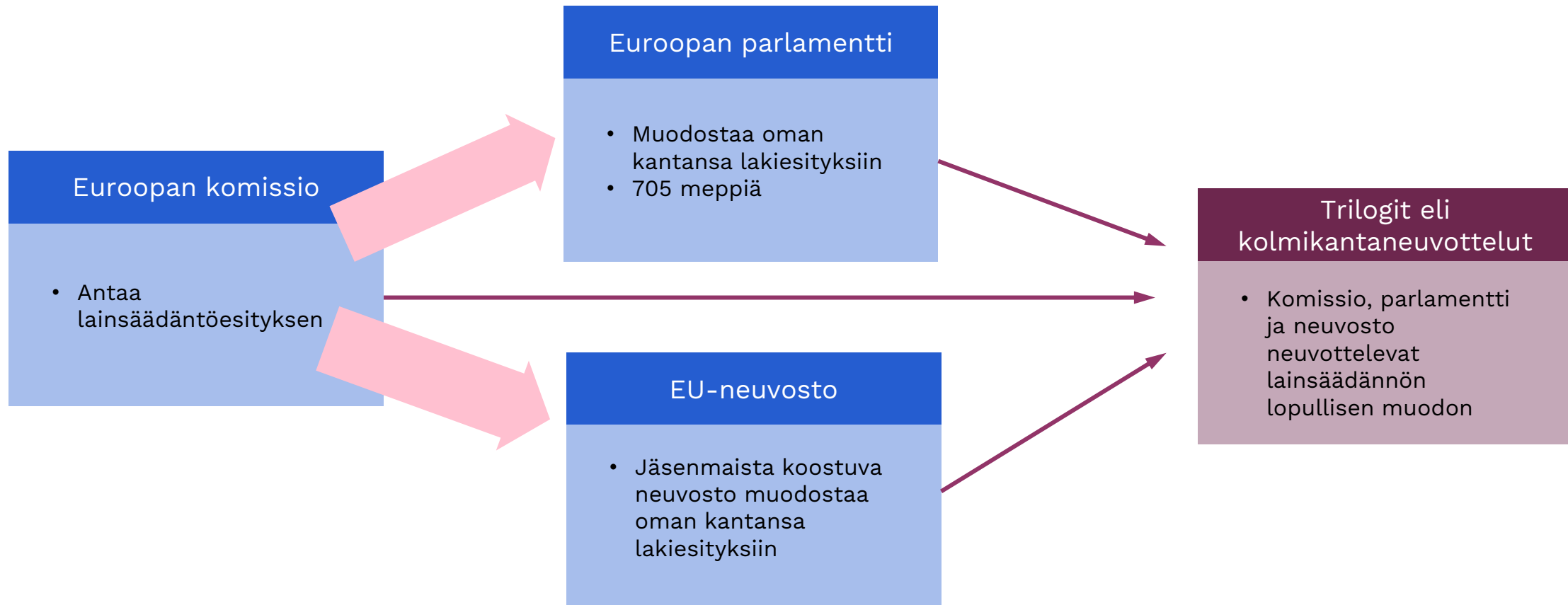
EU-lainsäädäntö ja kunnat

- EU-säätely ympäristöpolitiikan alalla lisääntynyt
- Enemmän sitovaa lainsäädäntöä kuin aiemmin (direktiivi → asetus)
- Ennakoiva vaikuttaminen EU-lainsäädäntöön kuntien kannalta välttämätöntä

EU:n päätöksentekojärjestelmä pähkinänkuoressa

Kiitos!

ilari.havukainen@kuntaliitto.fi

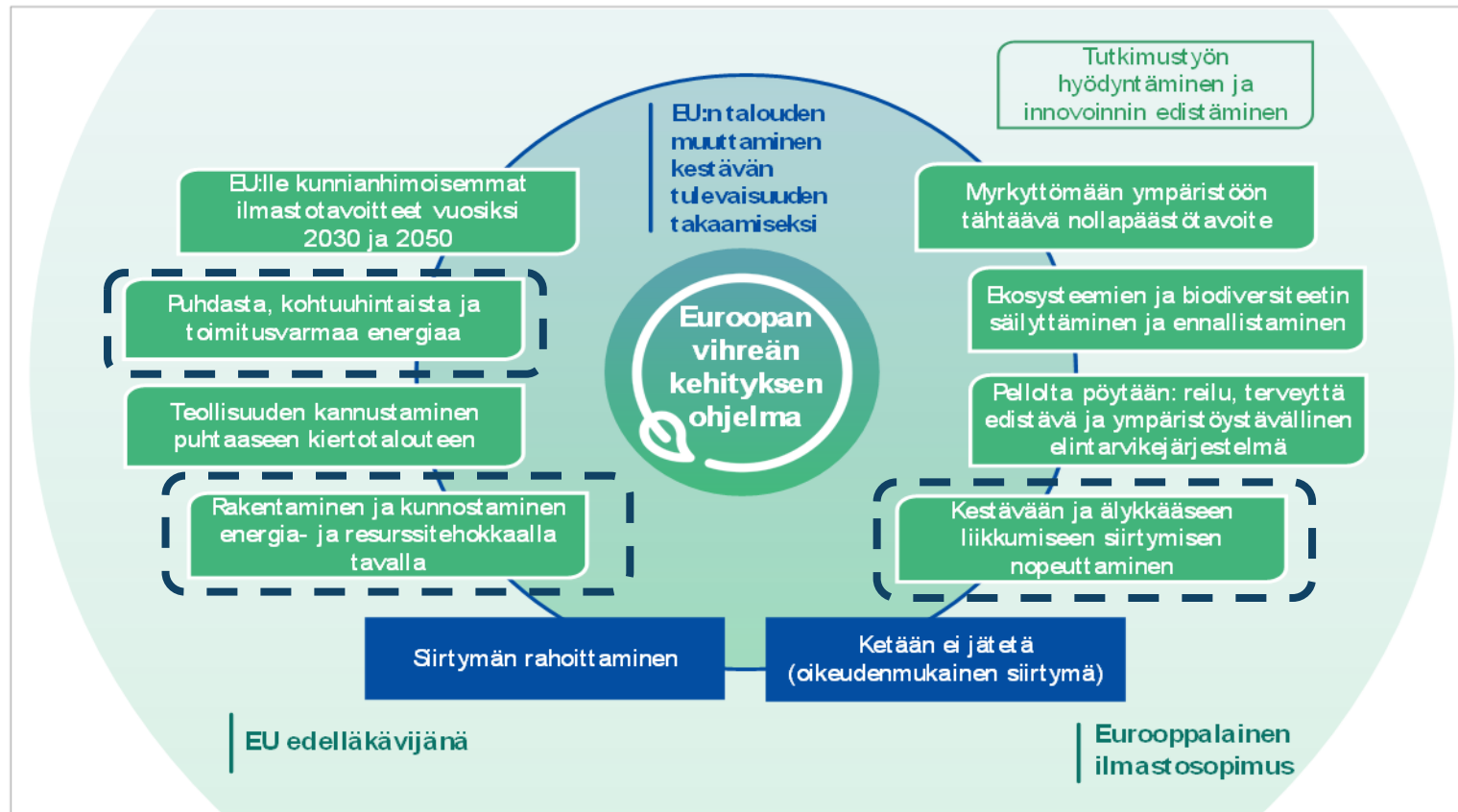
www.kuntaliitto.fi

Ilmastopolitiikan kiristyneet tavoitteet ja niiden vaikutukset kansallisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin

Pauliina Jalonen, erityisasiantuntija
pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

Vihreän kehityksen ohjelmaan sisältyy 48 eri toimenpidettä eri sektoreilla (12/2019)

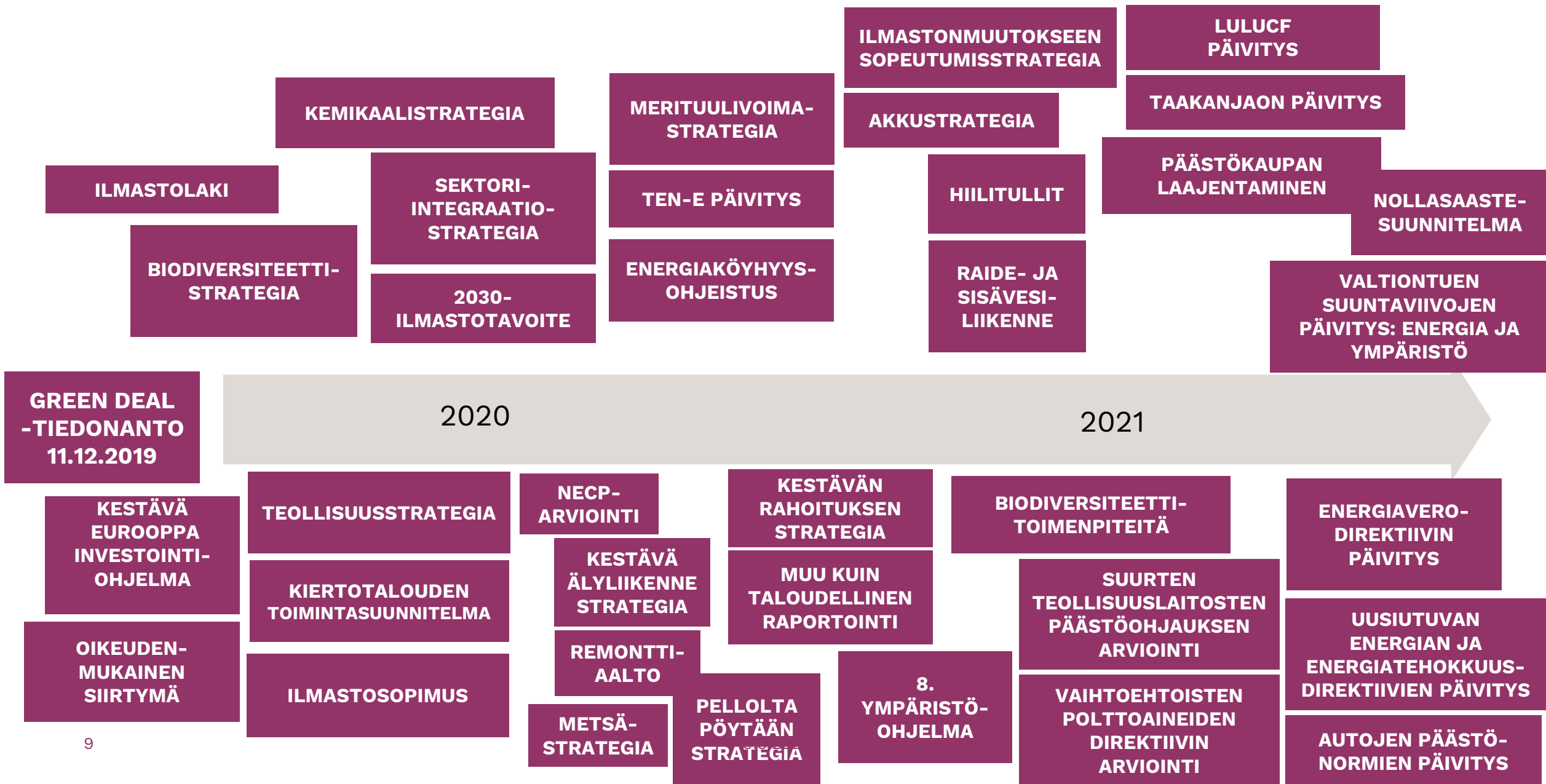

EU:n kasvustrategia, jota toteuttamalla EU aikoo:

1. Olla ilmastoneutraali 2050
2. Suojella ihmisiä, eläimiä ja kasveja vähentämällä saasteita
3. Auttaa yrityksiä globaaleiksi johtajiksi puhtaissa tuotteissa ja teknologioissa
4. Auttaa varmistamaan oikeudenmukaisen ja kaikki mukaan ottavan siirtymän

Vihreän kehityksen ohjelman aloitteita

Getting rid of Russian fossil fuel

REPowerEU

Vihreän kehityksen ohjelman aloitteita

Lukuisat erilliset EU Green Deal -aloitteet kohdataan kunnissamme kokonaisuutena

Suomalaisilla kunnilla monta roolia ohjelman toteuttajana palveluntuottaja, valvova viranomainen, elinympäristön rakentaja, julkinen hankkija, yritysten kumppani, kuntalaisen hyvinvoinnin ja tietoisuuden lisääjä...

- EU:n talouden muuttaminen kestäväksi tulevaisuuden takaamiseksi
- EU edelläkävijä
- Siirtymän rahoittaminen
- Ketään ei jätetä

Puhdasta kohtuuhintaista energiaa

Nollapäästötavoite

Pellolta pöytään - elintarvikejärjestelmä

Rakentaminen ja kunnostaminen energia- ja resurssi-tehokkaasti

Kestävään ja älykkääseen liikenteeseen siirtyminen

Teollisuuden kannustaminen kiertotalouteen

EU:lle kunnianhimoiset ilmastotavoitteet 2030 ja 2050

Ekosysteemien ja biodiversiteetin säilyttäminen ja ennallistaminen

Alustavia arvioita aloitteiden kuntavaikutuksista	Kaavoitus	Luvitus	Inves-toinnit	Suun-nittelu	Seuranta ja valvonta	Julkiset hankinnat
Energiatehokkuusdirektiivi EED		X	X			X
Rakennusten energiatehokkuusdir. EPBD		X	X			
Direktiivi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä RED III	X	X				
Asetusehdotus luonnon ennallistamisesta	X	X	-			
Asetusehdotus teollisuuden ilmastoneutraaleista teknologioista	X	X	X			X
Asetusehdotus kriittisten raaka-aineiden saatavuuden edistämisestä	X	X	X			X
Yhdyskuntajätevesidirektiivi (UWWTD)		(X)	X	X	(X)	
Asetusehdotus vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastrukturalta						
TEN-T-asetus, sis Kaupunkisolmukohdat		X		X	X	
ITS-direktiivi (älykkäät liikennejärjestelmät jne)						
EU:n biodiversiteettistrategia				X		
Ilmanlaatudirektiivi (AAQD)					X	
Maaperän terveyslaki (annetaan Q2/23)	X	(X)			X	
Gigabitti-infrastruktuurisäädös (viestintäverkot)	X	X				

2030 Ilmasto- tavoitteet

Sosiaalinen
ilmasto-
rahasto

Hiilitulli-
mekanismi

Tieliikenteen
ja rakennusten
päästökauppa

EU:n
päästökaup-
pajärjestelmä
sähköntuotantoa,
teollisuutta, meren-
kulkua ja lento-
liikennettä
varten

Energia-
verodirektiivi

Maankäyttöä,
metsätaloutta
ja maataloutta
koskeva
asetus

Energiatehokkuus-
direktiivi

EU:n metsä-
strategia

Uusiutuvaa
energiaa
koskeva
direktiivi

Taakanjako-
asetus

Vaihtoehtoisten
polttoaineden
infrastruktuuria
koskeva
asetus

Henkilö- ja
pakettiautojen
hiilidioksiidi-
päästönormit

Uusi FuelEU
Maritime
-aloite

ReFuelEU Aviation
-aloite

PARIISIN SOPIMUS < 2°C → 1,5°C

EU
vähintään
-55% 2030

EU:n päästökauppa (ETS)

ETS1: teollisuus, energiantuotanto,
lentoliikenne (laajennus:
meriliikenne, jätteenpoltto)
ETS2: tieliikenne, erillislämmitys,
työkoneet, pienteollisuus ja
energiantuotanto

Taakanjako (ESR)

Liikenne, maatalous,
erillislämmitys, työkoneet, jätteet,
F-kaasut, pieni teollisuus ja
energiantuotanto

Maankäyttö (LULUCF)

Maankäyttö,
maankäytön muutos ja
metsätalous

Hiilineutraali
Suomi 2035

Ilmastolaki

Ilmasto- ja energiastrategia

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU)

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

Ilmastotoimien sosiaalirahasto vahvistaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta

- Ilmastotoimien sosiaalirahastoa (SCF) koskeva asetukset hyväksytyt; kansallisen toimeenpanon valmistelu käynnistyy
- Suomen maksimisaanto EU:lta on 2026-2032 n. 350 miljoonaa euroa ja yhdessä kansallisen osarahoituksen kanssa rahaston maksimikoko Suomessa olisi n. 460 miljoonaa euroa 2026-2032. Suomi on nettomaksaja ja nettomaksu 2026-2032 on n. 248 miljoonaa euroa. (Opt-out ei vapauta jäsenmaata SCF-maksuista.)
- Rahaston tavoitteena on tukea haavoittuvia kotitalouksia, haavoittuvia mikroyrityksiä ja haavoittuvia liikenteen käyttäjiä toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla on tarkoitus lisätä rakennusten energiatehokkuutta, vähentää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen hiilidioksidipäästöjä sekä parantaa päästöttömän ja vähäpäästöisen liikkumisen ja liikenteen saatavuutta.
- Kansalliseen toimeenpanoon sisältyy mm. kansallisen ilmastotoimien sosiaalisen suunnitelman laatiminen ja toimittaminen komissiolle viimeistään 30.6.2025 sekä suunnitelman toimeenpanoon liittyvät valmistelut (ml kansallinen lainsäädäntö & ARAn rooli)

Kiitos.

pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTA
LIITTO

NZIA & CRMA

Marko Nurmikolu, johtava juristi

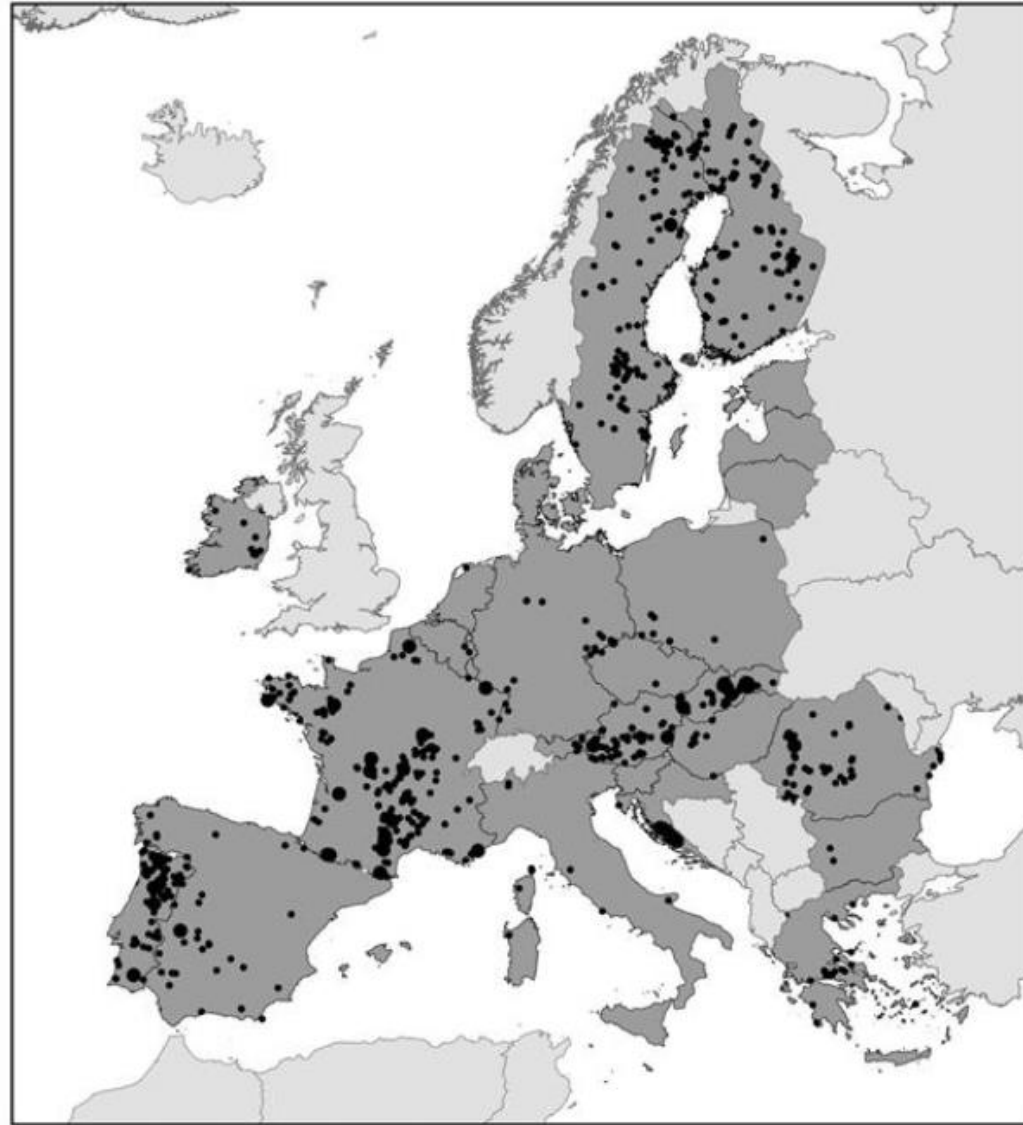

Kriittiset raaka-aineet, Critical Raw Materials Act, CRMA

- EU:n raaka-aineriippuvuus
- CMR:ien kestävä ja turvallinen tuotto ja saatavuus
- EU:n 2030 ilmastotavoitteet
- Toimivallan ylitys kaavoituksen osalta
- Iso osa CRM Suomessa ja Ruotsissa
- Paineita avata monia kaivoksia nopealla aikataululla
- **Kiertotaloustavoitteet:**
=> Tulee hyödyntää olemassa olevia kaivannaisjätealueita

KRIITTISTEN RAAKA-AINEIDEN RESURSSIPOTENTIAALI EU:SSA

Kriittisten raaka-aineiden
esiintymät EU-27 (2020)

Tiedot toimittanut EuroGeoSurveys, yhdistetty muihin EU:n tietolähteisiin

Tavoitteet CRMA

- **Asetusehdotuksessa unionin tason tavoitteet strategisille raaka-aineille vuoteen 2030 mennessä:**
- 10 % EU:n kulutuksesta louhitaan EU:ssa
- 40 % EU:n kulutuksesta jalostetaan EU:ssa
- 15 % EU:n kulutuksesta saadaan kierrätyksestä
- Yli 65 % minkään strategisen raaka aineen tuonnista ei saa olla peräisin yksittäisestä kolmannesta maasta

Nettonollateollisuussäännös, Net Zero Industry Act, NZIA

NZIA

- Lisätään vihreän energian teollisuustoimivuutta
- Puhtaita teknologioita
- Vihreä siirtymä
- Turvallinen ja taattu energia
- Toimivallan ylitys kaavoituksen osalta
- Kaavoitus tärkeä osa kunnallista itsehallintoa
- Keskitetty asiointipiste

Missä mennään?

NZIA

- Arvioitu parlamentin kanta 10/23 (täysistunto)
- 6.3.2023 Komissio julkaisi ehdotuksen
- Odottaa parlamentin ja neuvoston hyväksyntää
- U-kirje eduskunnassa

CRMA

- Käsittely nopealla aikataululla parlamentissa, kiire.
- Etenee parlamentissa ja neuvostossa
- U-kirje eduskunnassa
- Triologineuvottelut 12/23?

Vaikutukset Suomeen

- **Asetuksia** → sovelletaan suoraan sellaisenaan (SEUT 288)
- **Hyväksyttävyys** – kunnallinen itsehallinto, Suomen
- **Luvitusprosessi NZIA ja CMRA,**
  - muutoksia luvituksen määräajoissa, yhteensovittava viranomainen
  - Esim. luvituksen edistäminen: yhteyspiste (ns. One stop shop)
  - etusija luvituksessa ja muutoksenhaussa

Maankäytön suunnittelu:

tarvittaessa jäsenvaltioiden huomioitava kriittisten raaka-aineiden hankkeet maankäytön suunnittelussa

Mikä muuttuu?

Uutta: ympäristöoikeudessa ainoat viittaukset suoraan EU-lainsäädäntöön
Natura 2000 –alueet

Mitä tarkoittaa käytännössä, hyvä vai huono asia?

Periaatteellinen huoli EU:n uudesta suuntauksesta. Hyvät tavoitteet, väärät keinot?

Kiitos!

Marko.Nurmikolu@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Liikenteen vihreä siirtymä etenee monella EU-aloitteella

Kehittämispäällikkö Johanna Vilkuna

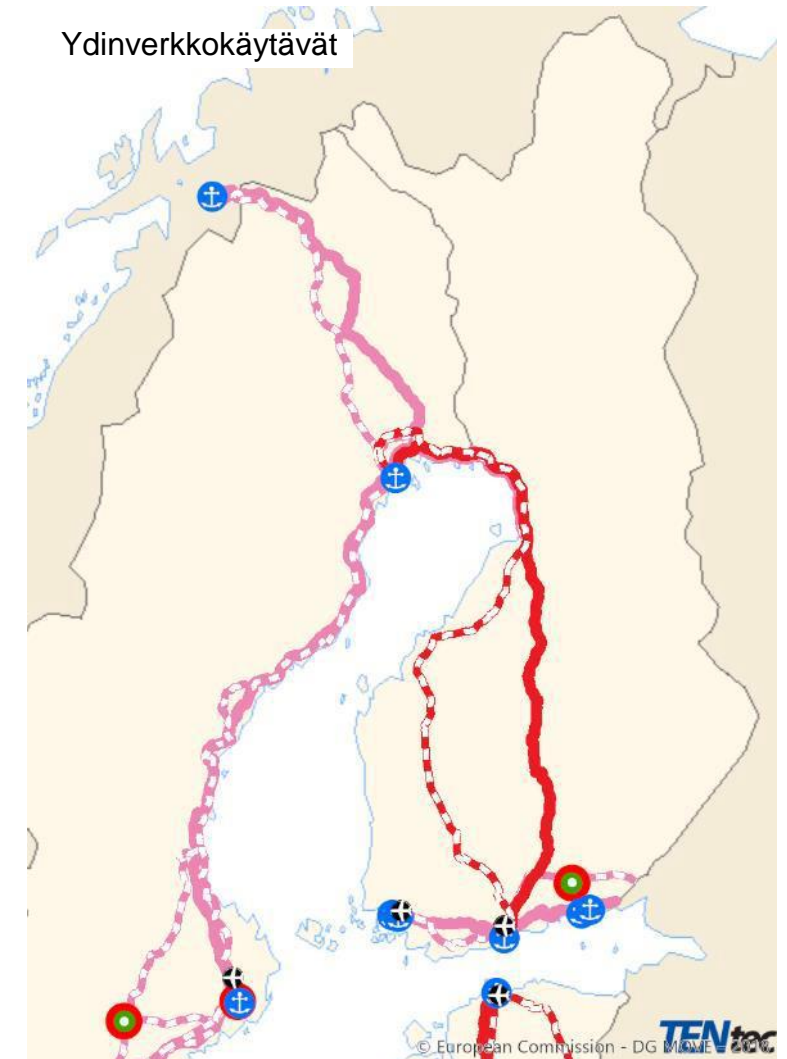
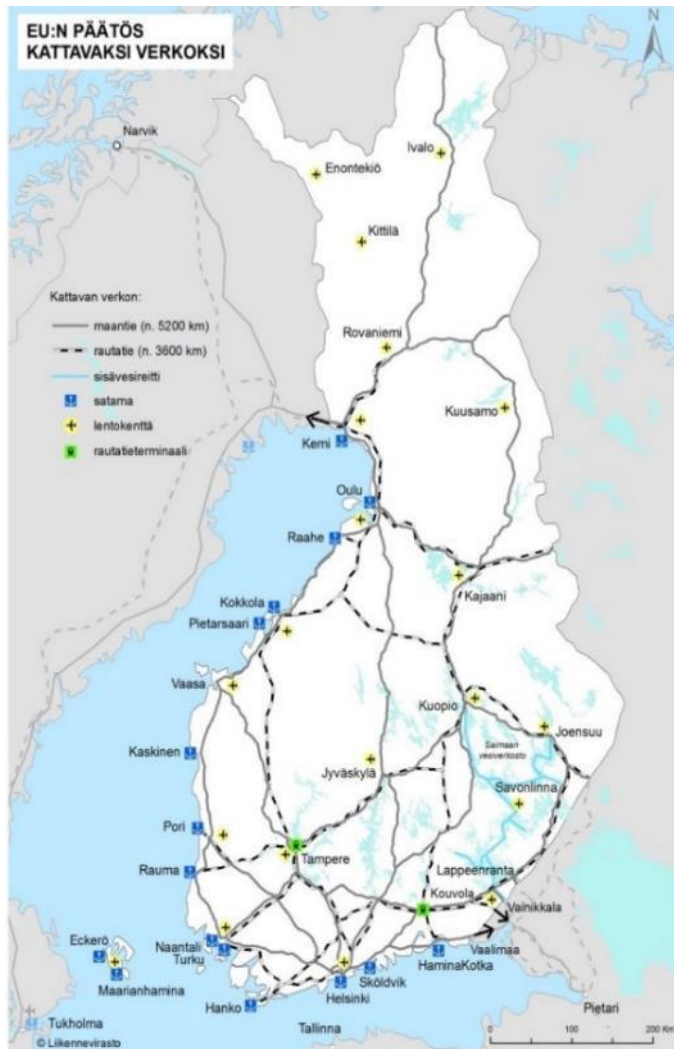
Liikenteen EU-aloitteita

- TEN-T -asetus
- Jakeluinfra-asetus (AFIR)
- ITS-direktiivin uudistus
- Raskaan kaluston raja-arvoasetus
- Polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa

TEN-T asetuksen uudistus

- trilogit käynnissä

Nykyinen kattava verkko ja ydinverkko sekä ydinverkkokäytävät

TEN-T asetusehdotuksen uudistus

- Tavoitteena on turvallinen ja kestävä EU:n liikennejärjestelmä, joka edistää tavaroiden ja ihmisten saumatonta liikkumista.
- Asetuksessa määritellään TEN-T-verkko ja säädetään TEN-T-verkon väyliä ja solmukohtia koskevista laatuvaatimuksista.
- Ydinverkko 2030, laajennettu ydinverkko 2040, kattava verkko 2050.
- Kaupunkisolmukohtat (yli 100 000 as.) halutaan integroida paremmin liikenneverkkoon.
  - Jatkossa Suomessa: Helsinki, Turku, Tampere, Oulu, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio.

Kuntaliiton viestejä: kaupunkisolmukohtat

- **Tietojen kerääminen** indikaattoreita varten
  - Kaupunkisolmukohtia ei tule rasittaa laajamittaisella datan keruulla ja raportoinnilla.
  - Huomioitava tietojen saatavuus paikallisella tasolla, työhön tarvittavat resurssit ja tietojen hyödyntäminen. Esim. kulutapa-analyysit ovat hyvin resurssivaltaisia.
  - Päällekkäistä EU-säätelyä tulee välttää (ilmanlaatu, melu)
  - Pitäydyttävä rajatussa määrässä indikaattoreita ja edettävä yhdessä kaupunkisolmukohtien kanssa.
  - Tietojen toimittamiseen riittää 3-4 vuoden väli 1 vuoden sijaan.
- **Multimodaalisten rahtiterminalien** kehittymisen tulee perustua logistiikkapalveluiden kysyntään ja markkinaehtoisuuteen.
- **SUMP:n** muotoa ja yksityiskohtia ei tule määritellä sääntelyssä liian tarkasti.
- **Parlamentin ehdotus ”SUMP National contact points”** tarkoittaisi lisää keskusjohtoisuutta, vaatimuksia ja byrokratiaa, mikä ei olisi toivottavaa. Kaupunkien keskinäinen vertaisoppiminen toimii jo nykyisissä verkostoissa.
- **EU:n rahoitusvälineissä** huomioitava kaupunkisolmukohtien rahoitus.

Kuntaliiton viestejä TEN-T -valmisteluun

- Rahoituskelpoisten hankkeiden **kustannushyötyanalyysia laajempi tulkinta** on välttämätöntä. Huomioitava myös jäsenmaiden sosioekonomiset olosuhteet ja hankkeiden laajemmat taloudelliset vaikutukset.
- Kansallisesti strategisesti tärkeää, että **ydinverkon satama** saadaan **pohjoiseen** Suomeen nyt, kun ydinverkkokäytävä sinne laajenee.
- **Kattavan verkon satamien asema** tärkeä säilyttää. Huomioitava läntisen Suomen satamaverkon rooli myös huoltovarmuusnäkökulmasta.
- **Itäisessä Suomessa** Venäjän rajalle johtavien viimeisten osuuksien siirtäminen ydinverkolta kattavalle verkolle ei saa vaarantaa CEF- rahoituskelpoisuutta.
- **Raideverkon yhteyksiä ja yhteensopivuutta** Euroopan raideyhteyksiin on tärkeää tarkastella myös tulevaisuuden mahdollisuuksien osalta, esim. yhteydet Ruotsiin, Norjaan ja Rail Balticaan.

Jakeluinfra-asetus (AFIR)

- päätöksentekomenettelyssä, sopu saavutettu

Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfra-asetus

- Tavoitteena on varmistaa vähimmäisvaatimukset täyttävän jakeluinfrastrukturin käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa, infran yhteensopivuus sekä infraa ja palveluja koskevien tietojen saatavuus ja maksuvaihtoehdot.
- Tie-, lento- ja meriliikenne sekä maksutapoja koskevia vaatimuksia.
- Tieliikenne:
  - vaatimuksia sähkölatausinfran ja vetylatausinfran osalta
  - vaatimukset kohdentuvat TEN-T-verkolle ja kaupunkisolmukohtiin.
  - Jäsenvaltioiden varmistettava henkilö- ja pakettiautojen osalta, että jokaista täyssähköautoa kohti olisi julkista sähkölatausta 1,3 kW ja lataushybriditä kohti 0,80 kW.
- Vuoteen 2025 mennessä **kansallisen toimintakehyksen luonnos**, lopullinen versio 2026 mennessä.
  - Lähtökohtana myös LVM:n johdolla valmisteltu **jakeluinfraohjelma (2023)**
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164799>

Henkilö- ja pakettiautojen sähkölataustavoitteet

- **TEN-T-ydinverkolla** AFIR-tehovaatimukset täytettäviä latauspooleja
  - V. 2025 loppuun mennessä 60 km välein (molemmat matkustussuunnat)
  - V. 2027 loppuun mennessä tehovaatimukset kiristyvät
- **TEN-T kattava verkolla** latauspooleja 60 km välein tehovaatimuksilla
  - V. 2027 loppuun mennessä tulee täyttää 50 prosenttisesti
  - V. 2030 loppuun mennessä tulee täyttää 100 prosenttisesti
  - V. 2035 loppuun mennessä tehovaatimukset kiristyvät ydinverkon tasolle
- **Jouston mahdollisuuksia** mm. liikennemääriin perustuen, jotka sopivat Suomen olosuhteisiin. Molempia matkustussuuntia voidaan palvella yhdellä latauspoolilla.
- Vaatimukset täyttyvät varsin hyvin jo nyt ydinverkolla, kattavalla verkolla enemmän tekemistä (v. 2030 vaatimukset täyttyvät 60 %:lla kattavaa verkkoa).

Raskaan liikenteen sähkölataustavoitteet

- TEN-T verkosta tulisi kattaa kumpaakin ajosuuntaa palvelevilla raskaan tieliikenteen latauspooleilla määrävuosille annetuilla tehovaatimuksilla
  - V. 2025 loppuun mennessä 15 % verkosta
  - V. 2027 loppuun mennessä 50 % verkosta
  - Latauspoolien tulisi sijaita vähintään 120 km päässä toisistaan
- V. 2030 loppuun mennessä:
  - TEN-T ydinverkolla latauspooleja enintään 60 km toisistaan annetuilla tehovaatimuksilla.
  - TEN-T kattavalla verkolla välimatkavaatimus 100 km annetuilla tehovaatimuksilla.
- V. 2025 loppuun mennessä kaikissa **kaupunkisolmukohdissa**
  - tulisi ottaa käyttöön AFIR-ehdotuksen mukaiset latauspisteet ja tehovaatimukset tuplaantuisivat vuoden 2030 loppuun mennessä
- **Joustoja** mm. KVL perusteella ja molempien ajosuuntien osalta.
- Suomessa ei tällä hetkellä ole yhtään raskaan liikenteen julkista sähkölatausasemaa.

Tieliikenteessä käytettävää vetyä koskevat sitovat tavoitteet

- V. 2030 TEN-T ydinverkko:
  - Poolien, jotka täyttävät annetut vähimmäiskapasiteetin, tulisi sijaita enintään 200 km päässä toisistaan
  - Jousto: vähimmäiskapasiteetista voisi joustaa enintään 50 % vähäliikenteisillä alueilla, joiden KVL on alle 2000 raskasta hyötyajoneuvoa
- **V. 2030 kaupunkisolmukohdat**
  - Julkinen vedyn tankkausasema, ei kapasiteettivaatimuksia asetuksessa.

ITS-direktiivin uudistus

- trilogit käynnissä

ITS-direktiivi tukee liikenteen digitalisaatiota

- Direktiivin (2010) tavoitteena on vauhdittaa älykkäiden liikennejärjestelmien koordinoitua käyttöönottoa ja käyttöä tieliikenteessä ja rajapintojen kautta myös muissa liikennemuodoissa koko EU:n laajuisesti.
- **Nykyinen direktiivi** on edellyttänyt jäsenvaltiot/toimijat varmistamaan direktiivin mukaisten tietojen käytettävyys EU-säätelyssä määritetyllä tavalla **sikäli, kun sääntelyn mukaisia tietoja on digitaalisesti saatavilla**. Vaatimukset ovat kohdistuneet valtion TEN-T-verkolle.
- **Komission ehdotus**, uutta kuntien näkökulmasta
  - Uusia velvoitteita mm. Liite III datatyypit
  - Maantieteellinen soveltamisala koskisi koko kuntien katuverkkoa.
  - **Tietojen saatavuus digitaalisesti** koneluettavassa muodossa kansallisen yhteyspisteen kautta **varmistettava silloin, kun informaatio on olemassa**.
    - Esim. tieto tieosuuden nopeusrajoituksesta tulee olla koneluettavassa muodossa saatavilla kansallisen yhteyspisteen kautta EU-säätelyn edellyttämällä tavalla.

ITS Direktiivi 2010/40/EU - perusrakenne

Direktiivissä on määritetty **neljä ensisijaista toimialaa** (I-IV), jotka määrittävät yhteisen EU-tasoisin tahtotilan, kehityssuunnan ja tavoitteet älykkäiden liikennejärjestelmien koordinoitun käyttöönnoton ja yhteen toimivuuden edistämiseksi – 'oikeusperusta' direktiivin mukaiselle toiminnalle.

Lisäksi direktiivissä on määritetty **kuusi yksityiskohtaisempaa**, ensisijaisiin aloihin liittyvää **ensisijaista toimea** (A-F), joiden osalta **EU:lle on siirretty lainsäädäntövalta antaa yhteiset määräykset**, sekä asian niin vaatiessa, tarvittavat standardit, jotka ovat edellytyksenä älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönnoton ja operatiivisen käytön yhteensopivuuden, yhteen toimivuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi koko EU:n alueella.

Direktiivi **velvoittaa** jäsenvaltiot **perustamaan kansallisen yhteyspisteen** (national access point, NAP), jonka kautta direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tietolajien tulee olla käytettävissä sääntelyn edellyttämällä tavalla.

Liite 3: keskeisimmät muutokset

2. Direktiivin uuteen liitteeseen III sisällytettäväksi ehdotetut tietolajit

Liikennesääntöjä ja määräyksiä koskevat tiedot (staattiset ja dynaamiset)

(Komission delegoitu asetus tosiaikaisten liikennetietopalvelujen tarjoamisesta EU 2022/670 RTTI)

- ▷ 1) Tunneleiden ja siltojen käyttörajoitukset, 2) nopeusrajoitukset, 3) rahdinkuljetusmääräykset, 4) ohituskiellot raskaille ajoneuvoille, 5) vaihtuvasuuntaisten kaistojen ajosuunta, 6) kiertotiet* sekä 7) pysyvät käyttörajoitukset*.

Liikenneverkon tilaa koskevat tiedot

(Komission delegoitu asetus tosiaikaisten liikennetietopalvelujen tarjoamisesta EU 2022/670 RTTI)

- ▷ 1) Tien ja kaistan sulkeminen, 2) tietyöt sekä 3) tilapäiset liikenteenhallintatoimenpiteet.

Kuorma-autojen ja hyötyajoneuvojen turvallisia ja valvottuja pysäköintipaikkoja koskevat tiedot

(Komission delegoitu asetus kuorma-autojen ja hyötyajoneuvojen turvallisia ja valvottuja pysäköintipaikkoja koskevasta tietopalvelusta EU 885/2013)

- ▷ 1) Pysäköintialueisiin liittyvät staattiset tiedot, 2) pysäköintialueen turvallisuutta ja varustelutasoa koskevat tiedot sekä 3) dynaamiset tiedot käytettävissä olevista pysäköintipaikoista, mukaan lukien se, onko pysäköintialue täynnä, suljettu tai montako vapaata paikkaa on käytettävissä

Tiedot tieliikenneturvallisuuteen vaikuttavista olosuhteista ja tapahtumista

(Komission delegoitu asetus tieliikenneturvallisuuteen liittyvän vähimmäistietopalvelun tarjoamisesta EU 886/2013, SRTI)

- ▷ 1) tilapäisesti liukas tie, 2) eläimiä, ihmisiä, esteitä, rojua tiellä, 3) suojaamaton onnettomuuspaikka, 4) lyhytaikaiset tietyöt, 5) heikentynyt näkyvyys, 6) väärään suuntaan ajava kuljettaja, 7) hallitsematon tiesulku sekä 8) poikkeukselliset sääolosuhteet

Säännöllisen liikenteen liityntäpisteiden sijaintitiedot kaikkien liikennemuotojen osalta (staattiset),

ml. liityntäpisteiden esteettömyys ja kulkureitit vaihdon yhteydessä (kuten hissit, liukuportaat)

(Komission delegoitu asetus multimodaalisten matkatietopalvelujen tarjoamisesta EU 2017/1926, MMTIS)

Koko tieliikenneverkon määritelmään eivät kuulu yksityistiet, sen sijaan kaupunkien ja kuntien hallinnoimat tie- ja katuverkot kuuluvat tähän kokonaisuuteen. Ehdotuksen liitteeseen III listatut tietolajit perustuvat jo voimassa olevien, direktiivin nojalla annettujen delegoitujen asetusten mukaisiin määrityksiin.

Tietojen saatavuus varmistettava

- ▶ TEN-T kattava verkko 2025 loppuun mennessä
- ▶ Koko tieliikenneverkko 2028 loppuun mennessä
- ▶ * Koko tieliikenneverkko 2025 loppuun mennessä

- ▶ TEN-T kattava verkko 2025 loppuun mennessä
- ▶ Koko tieliikenneverkko 2028 loppuun mennessä

- ▶ TEN-T kattava verkko 2025 loppuun mennessä

- ▶ TEN-T kattava verkko 2026 loppuun mennessä

- ▶ Koko tieliikenneverkko 2026 loppuun mennessä

Lopputulema vielä epävarma

- Trilogien lopputuloksena tiedetään mm.
  - luokitellaanko datatyyppejä sen mukaan, miten paljon digitaalista työtä ne vaativat ja miten paljon niissä on vielä tarkentamisen tarvetta (mitkä ovat ne datatyypin tietosisällön ominaisuudet, joista syntyy lisäarvoa, vrt. esim. tilapäiset järjestelyt)
  - uusien velvoitteiden maantieteellisen soveltamisalan laajuus ja miten siitä ja kansallisen toimeenpanon aikataulusta ja mahdollisesta vaiheistuksesta tarkemmin säädetään (täytäntöönpanoasetus vai delegoitu asetus)
  - luvataanko toimeenpanoon konkreettista rahallista tukea
- Todennäköisesti **uudet velvoitteet laajenevat myös kuntien katuverkolle**
  - Mutta eivät välttämättä siinä laajuudessa kuin komissio esitti. Velvoitteet esim. kaupunkisolmukohdille ja/tai vilkkaimmin liikennöidyille kaduille?
  - Tosin parlamentti on ollut asian suhteen kunnianhimoisempi.

Raskaan kaluston raja-arvoasetus – kaupunkibussien näkökulma

Komission ehdotus raja-arvoasetukseksi

- Tavoitteena on:
  - asettaa uudet raja-arvot uusien raskaiden ajoneuvojen hiilidioksidipäästöille ja edistää EU:n ilmastotavoitteiden toteutumista.
  - Lisäksi tavoitteena on vahvistaa EU:n ajoneuvoteollisuuden arvoketjujen teknologista ja innovatiivista johtoasemaa ja tukea työllisyyttä.
- Ehdotus uusien raskaiden ajoneuvojen päästövähennystavoitteista:
  - **Kuorma-autot ja kaukoliikenteen linja-autot:** -43 % v. 2030, -64 % v. 2035 ja -90 % v. 2040.
  - **Kaupunkibussit -100 % vuodesta 2030 alkaen.**
- Kuorma- ja pakettiautojen osuus tieliikenteen päästöistä on suuri.
  - Suomen tieliikenteen päästöistä 54 % henkilöautoliikenteestä, 41 % paketti- ja kuorma-autoista ja loput linja-autoista, moottoripyöristä sekä muista kulkuneuvoista.
  - Paikallisliikenteen päästöosuudeksi on arvioitu 1,8 %.

Kuntaliiton keskeisiä viestejä

- Kannatamme uusien kaupunkibussien päästöttömyyteen siirtymistä. Tavoite eteneekin hyvin erityisesti kaupunki-seuduilla, joilla bussiliikenteen volyymit ovat suuret.
- Esitämme, että kaupunkibussien **v. 2030 raja-arvoon jätetään joustoa -85 %** ja se nostetaan asteittain 100 %:iin markkinoiden ja infrastruktuurin kehityksen mukaisesti.
- Tilaa tulisi jättää esim. uusiutuvalle metaanille. Puhtaan kaluston direktiivi sallii: uusiutuva diesel, biokaasu, sähkö ja vety.
- Maaseutumaisissa olosuhteissa pitkillä seutulinoilla ja pienissä kaupungeissa on alueita, joissa latauksen järjestäminen pienelle kalustomäärälle on vielä v:sta 2030 lähtien haasteellista ja kallista.
- Jousto vaikuttaisi myönteisesti päästöttömän kaupunkibussikaluston markkinoihin ja hintatasoon.
- Jousto on kansallisia poikkeuksia ja delegeoituja säädöksiä parempi, joustavampi ja vähemmän hallinnollista taakkaa aiheuttava tapa tuoda joustoa maantieteellisiltä olosuhteiltaan erilaisille alueille.

**Polttoaineen jakelua
koskeva päästökauppa
- hyväksytty huhtikuussa 2023**

Uusi päästökauppa (ETS2)

- Erillinen järjestelmä nykyisestä päästökaupasta (ETS1), lisätoimi taakanjakosektorille.
  - Trilogeissa soveltamisala laajeni: tieliikenne ja rakennusten erillislämmitys + ETS1:n ulkopuolella olevan teollisuuden ja rakentamisen käyttämä fossiilinen polttoaine.
  - Tarkkaa vaikutusten arviointia uudelle järjestelmälle ei ole, eikä päästövähennystavoitetta.
- Polttoaineen jakelukauppa kohdistuu jakelijoihin
- Päästökauppa käynnistyy **aikaisintaan vuonna 2027**.
  - Seuraavaksi TEM laatii arviomuistion, joka tulee lausunnoille syksyllä (sis. toteutusvaihtoehdot ja niiden vaikutukset). Kansallisen lainsäädännön tulee olla valmis 30.6.2024.
- Toimeenpanon käytännön haasteita: esim. maatalous ulkona, maatilan rakennuksen lämmityspolttoaine sisällä, bensa-autot sisällä, huviveneet ulkona...
- Päästökauppaan liittyy myös **sosiaalinen ilmastorahasto** (SCF).
  - Jäsenmaan tulee käyttää päästökaupan tulot sosiaalirahaston rahoitukseen ja muihin päästövähennyksiä edistäviin toimiin.
  - Sosiaalirahaston käyttö edellyttää kansallisen ohjelman laatimista.

Kiitos

Johanna Vilkuna
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

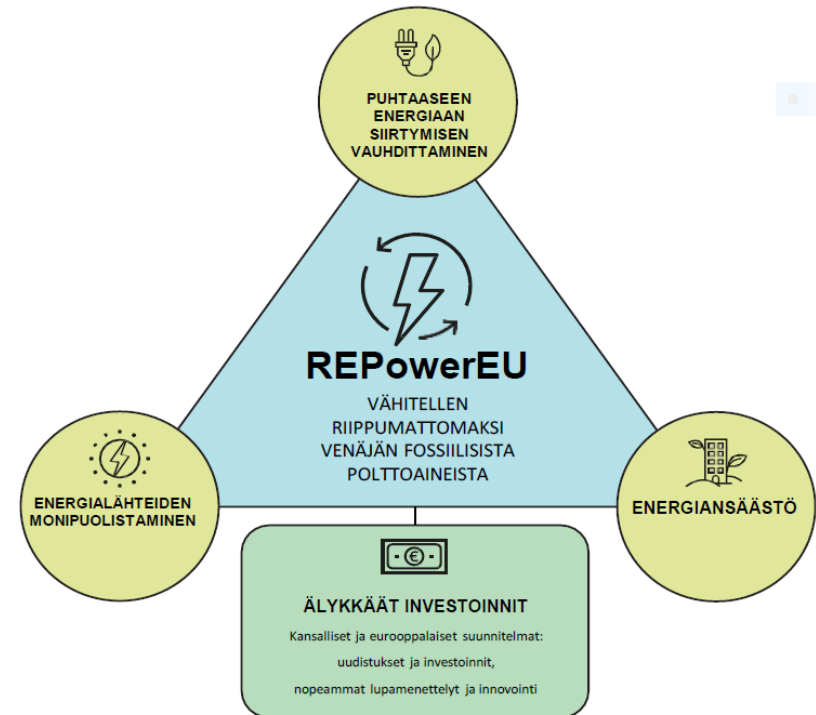
EED, EPBD ja RED III - katsaus energiadirektiivien päivitystilanteeseen

Energiatehokkuusdirektiivi (EED), uusiutuvan energian direktiivi (RED III), Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)

Vesa Peltola 8.6.2023

REPowerEU – irti venäläisestä energiasta ja vauhtia vihreään siirtymään

- 55-valmiuspaketin aloitteiden uudelleen tarkastelu
  - Energiatehokkuus: -9 % → -13 %
  - Uusiutuvan energian osuus: 40 % → 45 % (mm. aurinkoenergiavelvoitteita)
- Rahoitus (RRF kehikkona)
  - RRP: REPowerEU-luku (uudet & päivitettävät)
- Muut suunnitelman keinot
  - Energiansäästö
  - Energian hankintalähteiden monipuolistaminen
  - Uusiutuva energia
  - Älykkäät investoinnit
  - Valmiuksien vahvistaminen

RRF = EU:n elpymis- ja tukiväline

RRP = jäsenvaltion palautumis- ja tukisuunnitelma

55-valmiuspaketti (Fit-for-55, FF55)

HINNOITTELU

- Vahvempi päästö-kauppajärjestelmä, myös ilmailualalla
- Päästökauppajärjestelmän laajentaminen meri- ja tieliikenteeseen sekä rakennuksiin
- Päivitetty energia-verodirektiivi
- Uusi hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi

TAVOITTEET

- Päivitetty taakanjako-asetus
- Päivitetty maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva asetukset
- Päivitetty uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi (RED III)
- Päivitykset: energiatehokkuusdirektiivi (EED) ja rakennusten energiatehokkuusdir. (EPBD)

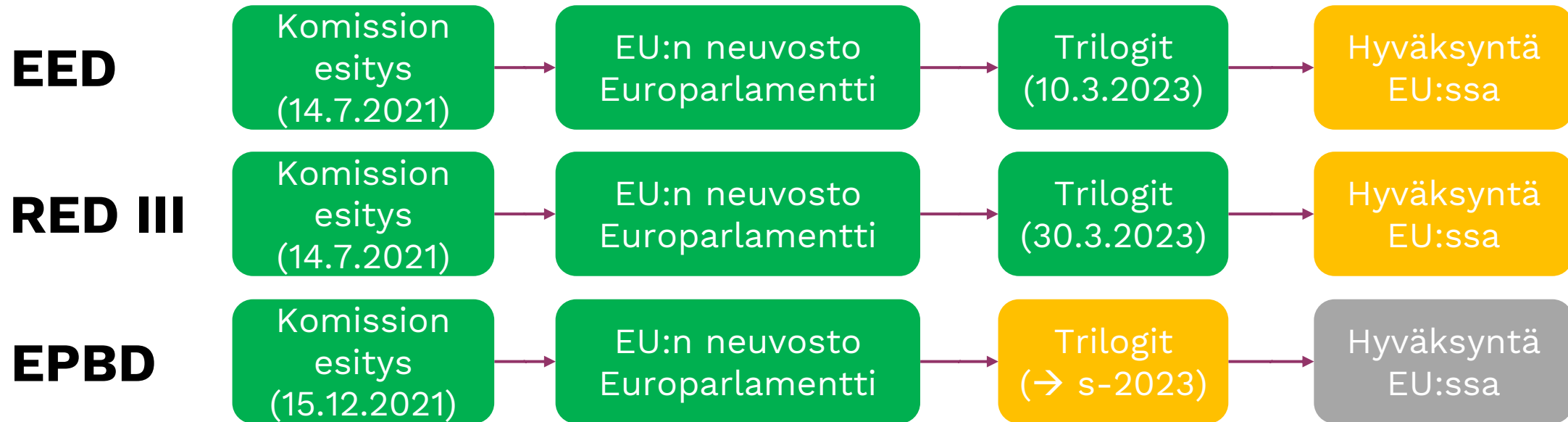
SÄÄNNÖT

- Tiukemmat vaatimukset henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästöille
- Uusi infrastruktuuri vaihtoehtoisille polttoaineille
- ReFuelEU: kestävämmät lentopolttoaineet
- FuelEU: puhtaammat meriliikenteen polttoaineet

TUKITOIMENPITEET (mm. Sosiaalinen ilmastorahasto)

EU:n 55-valmiuspaketti (FF55)

- energiadirektiivien tilanne 8.6.2023

Trilogit = kolmikantaneuvottelut; tuloksena poliittinen sopu parlamentin ja neuvoston välillä

 Ei aloitettu

 Käynnissä

 Valmis

Uusiutuvan energian direktiivi (RED III) - poliittinen sopu (trilogit) 30.3.2023

- Uusiutuvan energian (UE) osuus nousee 42,5 prosenttiin (Suomi: n. 60 %)
  - nykyään: 32 %; komissio: 40 %; REPowerEU: 45 %; europarlamentti: 45 %)
  - rakennukset: viitteellinen 49 % UE-osuus energiasta, lämmitys & jäähdytys: jäsenmaita sitova UE-osuudenkasvutavoite (2025 loppuun: +0,8 %/vuosi, 2026- : +1,1 %/vuosi)
- Metsäbiomassalle vaatimuksia
  - Kestävä bioenergia lasketaan uusiutuvaksi
  - kaskadikäytön seuraaminen (ei tukea teollisuuden käyttöön kelpaavalle energiapuulle)
  - Kestävyysskriteerit pienemmille laitoksille: nykyinen raja (20 MW) laskee (7,5 MW)
- Uusiutuva energia (UE) liikenteessä
  - Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt -14,5 % TAI UE:n osuus 29 %
  - Vety + ns. sähköpolttoaineet: yhteinen 5,5 % tavoite
- Tuotantolaitosten rakentamisen nopeuttaminen
  - UE:n tuotantoon erityisen hyvin sopivat alueet (UE:n ydinkehittämisaalueet)
    - ”yksinkertaistettu ja nopea lupamenettely” - miten määritellään ko. alueet?

Energiatehokkuusdirektiivi (EED) - poliittinen sopu (trilogit) 10.3.2023

1. Energian loppukäyttö: -9 % (REPowerEU: -13 %)
  - **Trilogit: -11,7 %**
2. Vuotuinen energian loppukäytön säästö 1,5 % (nyt: 0,8 %/vuosi)
  - **Trilogit: 1,49 % (asteittain 0,8...1,9 % vuosina 2024-2030)**
3. Art 3: Energiatehokkuus ensin –periaate (yli 50 M€ inv.; liikenne: yli 75 M€)
  - **Trilogit: yli 100 M€ investoinnit (liikenne: yli 175 M€); ohje tulossa komissiolta**
4. Art. 5: Julkisen sektorin muita korkeampi energiansäästötavoite (1,7 %/vuosi)
  - **Trilogit: 1,9 %/vuosi (+0,2 %-yksikköä)**
5. Art. 6: Julkisten rakennusten vuotuinen pakkosaneerausvelvoite (3 % kerrosalasta NZEB-rakennuksiksi; yli 250 m² lämmitettävät rakennukset)
  - **Trilogit: 3 %/vuosi peruskorjaus tai vaihtoehtoiset toimet**

Artiklat 5 ja 6 kunnille keskeisin EED-osio

Artikla 5: Julkisen sektorin energiansäästövelvoite

- 1,9 %/vuosi (en. loppukäyttö)
  - Energiankäytöstä voi poistaa julkisen liikenteen tai puolustusvoimain osan
- Voimaan portaittain koon mukaan
  - 2024-2026: 50 000 as. tai enemmän
  - 2027-2029: lisäksi 5 000 – 50 000 as.
  - 2030-: lisäksi alle 5 000 as.
- Siirtymäkauden jälkeen perusura mukautetaan todelliseen kulutukseen
  - Energiankulutusseuranta kannattaa laittaa kuntoon pikimmiten

Artikla 6: Julkisten rakennusten peruskorjaus

- 3 % rakennusalasta(?) vuosittain peruskorjattava lähes nollaenergia-rakennukseksi, mutta:
  1. Jäsenvaltio voi määritellä kustannus-
tehokkuuden ja teknisen toteutetta-
vuuden mukaan rakennukset, joita
peruskorjausvelvoite koskee **TAI**;
  2. Jäsenvaltio voi valita vaihtoehtoiset
toimet saman energiansäästön
saavuttamiseksi (ns. peruskorjaus-
passeja tehtävä vähintään 3 %/vuosi -
kerrosalan tahdilla)

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)

- Komission esitys 15.12.2021
- Kuntasektorille keskeisiä asioita Komission ehdotuksessa:
  - Uudet rakennukset: ns. päästötön rakennus (ZEB)
  - Olemassa olevat rakennukset: energiatehokkuuden minimivaatimukset (MEPS)
    - Uusi energialuokitus A-G, jossa G olisi heikoin 15 % jäsenmaan rakennuskannasta
  - Kestävän liikkumisen infra: latauspisteet ja –valmiudet, polkupyöräpysäköintipaikat
- REPowerEU 18.5.2022: mm. aurinkoenergiajärjestelmille vaatimuksia
- EU:n neuvoston (jäsenmaiden) kanta (25.10.2022):
  - Lievennyksiä verrattuna komission esitykseen (mm. energialuokat kansallisesti määritettäväksi, latausinfraan joustoja)
  - EU:n neuvoston kanta eroaa suuresti etenkin europarlamentin kannasta
- Trilogeista tulossa hankalat – minkälaisen roolin ottaa pj-maa Espanja?

Energiadirektiivien toimeenpano syytä tehdä vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

1. Energiatehokkuusdirektiivin (EED) päivitys

- Tilanne: trilogit päättyneet, lopputulos kuntanäkökulmasta kohtalaisen hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**
  - Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)
  - Energiatehokkuussopimusten kytkeminen edelleen osaksi kansallista toimeenpanoa

2. Uusiutuvan energian direktiivin (RED III)

- Tilanne: trilogit päättyneet, lopputulos kuntanäkökulmasta kohtalaisen hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**
  - Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)
  - Kuntien ja maakuntien vahva rooli uusiutuvan energian ydinkehittämisalueiden määrittelyssä

3. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) päivitys

- Tilanne: trilogit alkamassa, EU:n neuvoston yleisnäkemys on varsin hyvä
- **Kuntasektorille keskeisiä asioita:**
  - EU:n neuvoston yleisnäkemysten aktiivinen puolustaminen trilogeissa
  - Kansallinen toimeenpano direktiivin perustason mukaan (kustannustehokkuus)

Kuntaliiton toiminta energia- direktiivien vaikuttamistyössä

Verkostomainen yhteistyö vahvistunut

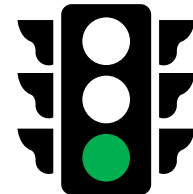
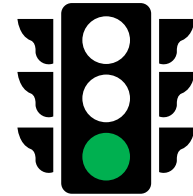
- Toimialaliittojen vaikuttamisyhteistyö
  - EK, ET, RAKLI, Kaupan Liitto, MaRa, Omakotiliitto, Kiinteistöliitto
- Yhteistyö vastuuministeriöiden (TEM, YM) ja Energiaviraston kanssa
- C6-Kuntaliitto –energiaverkosto
  - Direktiiviluonnosten arviointia
- Kv-yhteistyö
  - CEMR & muiden maiden kuntaliitot
  - Kuntaliiton Brysselin toimisto

Mitä seuraavaksi?

Energiadirektiivien kokonaisuus valmistuu vasta syksyllä 2023

- RED III
  - Virallinen hyväksyntä (2-3Q/2023)
  - Kansallinen toimeenpano (18 kk)
- EED
  - Virallinen hyväksyntä (3Q/2023)
  - Kansallinen toimeenpano (24 kk)
    - TEM: työryhmä 1.6.2023 – 31.12.2024
- EPBD
  - Trilogit: sopu syksyllä 2023(?)
  - Kansallinen toimeenpano (18 kk)

Kiitos.

vesa.peltola@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Yhdyskuntajätevesidirektiivin uudistus

Kuntaliiton EU-webinaari kunnille 8.6.2023

Paavo Taipale

EU:n yhdyskuntajätevesidirektiivi

- Yhdyskuntajätevesidirektiivi (91/271/ETY) on säädellyt asukasvastineluvultaan yli 2000 asukkaan yhdyskuntien jätevesien käsittelyvaatimuksia
  - Suomessa kansalliset säädökset ovat jo pitkään edellyttäneet tätä parempaa puhdistustehoa selvästi pienemmissäkin yhdyskunnissa mm. orgaanisen aineen ja fosforin osalta
  - Direktiivin vaatimuksia toteutettu eri jäsenvaltioissa eri tahdissa (uudet jäsenvaltiot)
- Direktiivi on yli 30 vuotta vanha ja uudistamisen tarpeessa, koska muun muassa
  - Vesistöjen tila unionitasolla on heikentynyt
  - Puhdistustekniikat ovat kehittyneet
  - Yhdyskuntajätevesistä on havaittu uusia ympäristölle haitallisia aineita
  - Ilmastonmuutos lisää riskiä viemäreiden ylivuotoihin

➤ Uudistaminen on tarpeen

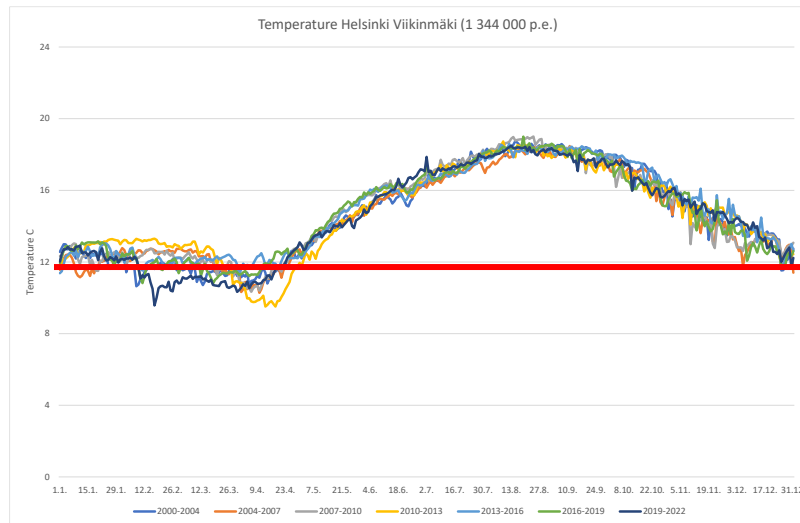

Keskeisimpiä uudistuksia ja kipukohtia

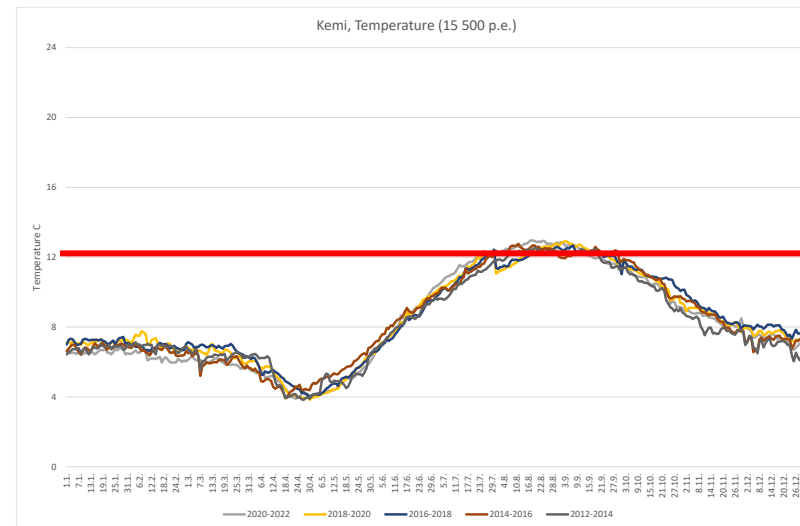
- Soveltamisala laajenee yli 2000 avl -> yli 1000 avl vuonna 2030
- Velvoitteet ensin yli 100 000 avl puhdistamoille, myöhemmin myös monille muille yli 10 000 avl puhdistamoille (riippuen kansallisesta herkkien alueiden tulkinnasta)
- **Typenpoistovelvoite kattaisi koko maan**, viileän ilmaston lievennys poistettu
- **Yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmat** ja laadun seuranta massiivisia
- **Haitta-aineiden puhdistusvelvoite** (mm. lääkejäämät
  - **Tuottajavastuun piiriin**
- Taajamien kiinteistökohtaisilta järjestelmiltä edellytetään ”puhdistamon käsittelytehoa”
- **Jätevedenkäsittelyn energianeutraalius** kansallisesti (yli 10 000 avl) vuonna 2040
- Delegoitujen säädösten antovaltuutta ehdotetaan moniin artikloihin

Typenpoistovelvoite kiristyyisi

- Luonnoksen mukaan typenpoistovelvoite kattaisi Suomessa koko maan 2040 (yli 10 00 avl)
- Kylmän ilmaston nykyinen lievennys ja typen luontaisen pidättymisen huomioon ottaminen puhdistusvaatimuksissa poistuisivat (lievennys mukana neljänneksessä Suomen jv-lupia)
  - Satojen miljoonien investoinnit puhdistamoilla jokseenkin ilman ympäristöhyötyjä
  - Merkittävä paine asiakasmaksujen korotukseen

Helsinki, Viikinmäki

Kemi

Yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmat

- Yhdyskuntajätevesidirektiivin soveltamisala laajenisi myös hulevesiin, koska seurantavelvoitteet kohdistuisivat kaikkeen rakennetuilta alueilta vesistöihin kulkeutuvaan veteen
- Edellytettäisiin ”kokonaisvaltaisia yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmia” yli 100 000 avl taajamille 2030 (riskiperusteisesti myös yli 10 000 avl taajamille 2035)
- Laajat seurantavelvoitteet, mutta vielä epäselvää, missä määrin seurannassa voidaan hyödyntää mallinnusta
- Sopeuttaminen kansalliseen lainsäädäntöömme haasteellista, koska hulevesien hallinta kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain sääntelyyn eikä vesihuoltoon (viemäröintikin vain sopimusperusteisesti)
- Hulevesien kokonaisvaltaisessa hallinnassa erillisviemärit ovat vain osa järjestelmää, ja siksi niistä erillinen säätäminen voi johtaa hulevesien hallinnan osalta osaoptimointiin

Haitta-aineiden puhdistusvelvoite

- Mikroepäpuhtauksien puhdistusvelvoite: 50 % yli 100 000 alv puhdistamoista 2030, 100 % 2035
  - 2035-2040 riskiperusteisesti myös yli 10 000 avl puhdistamoista
- Lääke- ja kosmetiikkateollisuuden tuottajavastuujärjestelmän perustaminen 2025
- Tuottajavastuu kaikista määriteltyjen aineiden puhdistuksen lisäkustannuksista
  - Eräissä jäsenmaissa esitetty julkista (takaisin perittävää) investointitukea alkuvaiheessa
- Perustuu markkinoille saatettuihin tuotteisiin sisältyvien haitta-aineiden määrään
- Vaatii hyvin energiantensiivistä tekniikkaa ja satojen miljoonien investointeja puhdistamoilla
  - Vastoin direktiivin energianeutraaliustavoitteita
- Tuottajavastuun kohdentumisen todentaminen haasteellista ja muodostaa potentiaalisen riskin osapuolten erimielisyyksille

Jätevedenpuhdistuksen energianeutraalius

- Puhdistamojen ja viemäristön energia-auditoinnit direktiivin 2012/27/EU artiklan 8 mukaan
  - **2025** alkaen auditoinnit yli 100 000 avl ja 2030 auditoinnit 10 000 – 100 000 avl
- Yli 10 000 avl **laitoksilla** (keskimäärin valtakunnallisesti, ei laitoskohtaisesti) uusiutuvista lähteistä **tuotetun** kokonaisenergian tulee olla vähintään
  - 50 % laitosten vuosittain käyttämästä kokonaisenergiasta 2030
  - 75 % laitosten vuosittain käyttämästä kokonaisenergiasta 2035
  - **100 %** laitosten vuosittain käyttämästä kokonaisenergiasta 2040
- Pohjoismaissa ja muilla ”viileillä alueilla” jokseenkin mahdoton tavoite, erityisesti ottaen huomioon toisaalla direktiiviluonnoksessa esitetyt energiaintensiiviset lisätoimenpiteet
- Haasteena se, minkä toimijan energiataseeseen uusiutuvan energian käyttö lasketaan, uusiutuva ostoenergia saatava hyväksyttäväksi
- Edellyttäisi puhdistamojen ryhtymistä energiantuotantolaitoksiksi mm. hankkimalla maa-alueita tuuli- ja aurinkovoiman tuottamiseksi

Kuntaliitto vaikuttamassa

- Komission luonnos julkistettiin 26.10.2022, käännökset 1/2023
- Suomessa ns. U-kirje eduskuntaan helmikuussa 2023
  - Kuntaliiton muistio EU23-jaostolle 3.2. ja kuuleminen ympäristövaliokunnassa 22.2.
  - Valiokunta kirjasi lausuntoonsa huolensa ns. Weser-ratkaisun mahdollisista vaikutuksista jätevedenpuhdistukseen tulevaisuudessa
- EU-parlamentin ENVI-valiokunnan kannanmuodostukseen vaikuttaminen
  - Yhteydenpito yhteistyössä Vesilaitosyhdistyksen kanssa valiokunnan raportööri Nils Thorvaldsiin, muutosehdotukset perusteluineen
  - Thorvaldsin raportissa 27.3. otettu pääosa muutosehdotuksista huomioon
- Komission päävalmistelija Michel Sponarin tapaaminen yhdessä YM:n ja VVY:n edustajien kanssa 17.3. Helsingissä
- EU:n Alueiden komitean ENVE-valiokunnan Markku Markkulalle toimitettu näkemyksiä valiokunnan lausunnon muutosehdotuksista 8.5., valiokunnan kokous 10.5.
- Yhteydenpitoa SKR:n ja Svensk Vattenin kanssa muutosehdotuksista yhdessä VVY:n kanssa
- CEMRin ympäristötyöryhmän kannanoton valmisteluun osallistuminen 3-4/2023

Kiitos.

Paavo Taipale
yhdyskuntatekniikan päällikkö
paavo.taipale@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

EU:n luonnon ennallistamisasetus- ehdotuksen 6 artikla - Tilannekatsaus

Kuntaliiton EU-webinaari 8.6.2023

Tommi Maasilta, ympäristöpäällikkö

Komission asetusehdotus luonnon ennallistamisesta

- Asetusehdotus on osa vuoteen 2030 ulottuvaa [biodiversiteettistrategiaa](#) ja [vihreän kehityksen ohjelmaa](#). Asetusehdotusta käsitellään tavallisessa lainsäätämisyksikössä.
- **Yleinen tavoite: edistää luonnon monimuotoisuuden häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävä elpymistä EU:n maa- ja merialueilla.**
  - Vuoteen 2030 mennessä: Vähintään 20% EU:n maa- ja merialueista katetaan luonnon ennallistamistoimenpiteillä
  - Vuoteen 2050 mennessä: Toimien on määrä kattaa **kaikki** ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit
- Ehdotus täydentää voimassa olevaa lainsäädäntöä ja asettaa myös ensimmäistä kertaa useita **oikeudellisesti sitovia** luonnon tilan parantamistavoitteita ja -velvoitteita eri elinympäristöille.
- Ehdotus koskettaa koko Eurooppaa, aina metsistä ja maatalousmaasta merten, makean veden ja kaupunkien ekosysteemeihin.

Kaupunkivihreän lisäystavoitteet ja vähentämiskiello (NNL-velvoite)

- Asetusehdotuksen 6. art. edellyttää, että kaupunkien viheralueita ja puiden latvuspeittävyttä ei vähennetä nettomääräisesti vuoden 2021 tasosta.
- Lisäksi kaupunkivihreää tulisi lisätä asteittain vuoteen 2050 mennessä lisäämällä viheralaa
- Lisäksi asetusehdotukseen sisältyy velvoite rakennuksiin ja infrarakentamiseen integroitavan vihreän lisäysvelvollisuus

Arvioituja kaupunkivaikutuksia mm.

- Asetusehdotus vaikuttaisi kuntiin mm. niiden kaavoitus-, viranomais- ja maanomistajaroolissa.
- Merkittävä osa soveltamisalan Suomen 63 kunnasta on pinta-alaltaan laajoja kuntia, joiden urbaanit keskukset ovat suhteellisen pieniä ja viher- ja muut alueet laajoja.
- Koska kunnan viherpinta-ala on jo varsin suuri, niissä viherpinta-alan NNL-vaatimus ja lisäämisvelvoitteet voisivat johtaa siihen, että kaupungin kasvu voi tapahtua käytännössä vain tehostamalla jo rakennettua aluetta tai ottamalla muuta kuin vihreää pinta-alaa rakentamiseen (peltoala)

73 Rakentamispaineen purkautuminen soveltamisalan ulkopuolisiin kuntiin

Kuntaliiton EU-vaikuttaminen

- Kuntaliitto antoi eduskunnan suurelle valiokunnalle lausunnon keskeisistä kuntia koskevista havainnoista 11/2022 oma-aloitteisesti
- Olemme koonneet yhdessä kuntien kanssa arvioita ehdotuksen kaupunkivaikutuksista YM:lle ja viestittäväksi neuvoston työryhmätyöskentelyssä sekä kommentoineet YM:n valmistelua
- Olemme osallistuneet 6 artiklaa koskevien EU-parlamenttiin lähetettävien muutosesitysten koordinoimiseen.
- Olemme kommentoineet muutosehdotuksia, joita on laadittu erityisesti Turun, Tampereen ja Helsingin aluetoimistojen ja kaupunkien asiantuntijoiden yhteistyönä.
- Pohjoismainen yhteistyö Ruotsin ja Tanskan sisarjärjestöjen kanssa on myös toiminut hyvin.
- Olemme tuoneet aktiivisesti myös neuvoston etenemisen mukaan keskusteluihin parlamentin suuntaan yhteistyössä EUE:n ja ympäristöministeriön virkahenkilöiden kanssa.
- Olemme pyrkineet tukemaan kaupunkien omia toimenpiteitä tarpeen mukaan – Kaupungit ovat olleet erinomaisen aktiivisia asiassa (vaikuttaminen, tiedottaminen ja analyysit – esim. UML:n aineistot, kaupunkien omien verkostojen aktivointi – esim. Eurocities)
- Kommentoitu myös Alueiden komitean suomalaisjäsenten työn tueksi ehdotusta ja muutosehdotuksia.

EU-käsittelyn eteneminen

- *Lainsäädäntöprosessi kestää vähintään loppuvuoteen 2023 saakka. Tavoite on saada aloite Espanjan kaudella valmiiksi.*
- *Ruotsin puheenjohtajuuskaudella kesään 2023 mennessä asiasta muodostetaan mahdollisesti yleisnäkemys EU-neuvostossa.*
- **EU/Parlamentti:** Muutosesityksistä äänestettäneen ENVI-valiokunnassa 15.6. Ehdotuksen täysistuntokäsittely tapahtuu valiokuntakäsittelyjen jälkeen heinäkuussa.
- **EU/Neuvosto:** Ympäristöneuvosto käsittelee ehdotusta seuraavan kerran kesäkuussa, jolloin neuvoston yleisnäkemys asiaan odotetaan valmistuvan.
- **Alueiden komitea:** Lausunto julkaistu 2/2023

Kiitos.

tommi.maasilta@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Suomen EU-edustuston kommenttipuheenvuoro Brysselistä

Ympäristö- ja ilmastopolitiikan erityisasiantuntija
Antonios Sfakiotakis

Loppusanat

Kuntaliiton Brysselin toimiston johtaja

Ilari Havukainen

ilari.havukainen@kuntaliitto.fi

A close-up photograph of people's feet wearing sneakers on a paved surface. The sneakers are primarily dark blue with white soles and some yellow and red accents. The word "Kiitos!" is overlaid in white text on a dark blue brushstroke in the lower-left quadrant.

Kiitos!

www.kuntaliitto.fi